

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Bergen 5. desember 2006

Klage på konsesjon til bygging av Alsåker kraftverk, Alsåkerelvi, Ullensvang herad i Hordaland.

Naturvernforbundet Hordaland (NVH) er rettslig klageinstans etter Forvaltningsloven og ønsker ved dette brevs merknader å klage på Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) tillatelse i brev av 13 nov. 2006 å gi Småkraft AS konsesjon til å bygge Alsåker kraftverk i Alsåkerelvi, Ullensvang herad i Hordaland.

NVH mottok brevet 15. november og overholder derved klagefristen.

Alsåkerelvi har sitt nedbørfelt på den nordlige del av Folgefonnhalvøya og renner ut i Hardangerfjorden. I tillegg er det i samme geografiske området av NVE gitt tillatelse til utbygging av Gjetningsdalen i Gjetningsdalen, Daleelva i Gjetningsdalen, Øyrabekken, Gjerde og Årvikelva. Det er søkt om konsesjon for Tveitelva, Stampaelva og Stølsdalselva. Vi har erfaring for at det også jobbes med kraftplaner for Storelvi i Herand. Med NVE's konsesjonspraksis er det all grunn til å frykte at også de tre søknadene som ligger inne til behandling, og Storelvi når den kommer, vil få tillatelse til å bygges ut for kraftproduksjon. Skjer det, vil det ikke lenger være noen elver, og bare noen få mindre bekker, som renner urørt ut til Hardangerfjorden i det omtalte området.

NVE har her ikke vurdert sumvirkninger av alle prosjektene og samlet konsekvenser av prosjektene på landskapsbildet, naturmangfoldet, friluftslivet og reiselivet innenfor den nordlige del av Folgefonnhalvøya, som det geografiske området utgjør. Slepning av minstevannføring er ikke å betrakte som godt nok alternativ til opprinnelig tilstand.

Helhetsplanleggingen er fraværende for disse vassdragene og skadeomfanget i et viktig nasjonalt landskap er uerstattelig. Det må være relevant å forlange av direktoratet at de er i stand til å se og villig til å vurdere totalresultatet av sine enkeltvurderinger. Det er meningsløst å tillate en bit for bit utbygging som ender opp med at bare noen få, mindre bekker blir værende tilbake i et så kjent og viktig landskap.

Det vil være fullstendig uakseptabelt at det ikke lenger er elver som renner urørt ned i de midtre og indre deler av Hardangerfjorden i fra Folgefonnhalvøya. Hardangerfjorden er et spesielt viktig landskap av nasjonal og internasjonal verdi og interesse. Nordbreen av Folgefonna og Folgefonna nasjonalpark har sin nordlige utbredelse inn i området og de nevnte elver er vassdrag som renner i fra fjell til fjord. Hele den nordlige Folgefonnhalvøya er derfor definert som landskapsområde av betydning og bør ses på som en helhet, selv om vi her retter vår oppmerksomhet mot fjordlandskapet.

Den største reiselivssatsninga i historia er i ferd med å iverksettes i Hardanger, Sunnhordland og Nordhordland. Det er gjennomført undersøkinger som viser at båtturistene legger igjen millioner av kroner i lokalsamfunnene hvert år, og det skal derfor satses på økt båt/kystturisme i Hordaland som skal komme reiselivet og andre servicenæringer til gode. Fjordcruise på Hardangerfjorden har vært en suksess som overgikk alle forventninger, og sesongen skal allerede i fra neste år utvides med 2 måneder, slik at en vil ha daglige fjordcruiseturer i fra 1. mai til 30. september.

Andre tiltak som reiselivsnæringen i distriktet vil satse på er direkterute Bergen-Flesland-Os-Rosendal hvor en utvikler forskjellige produktpakker og korrespondanse med buss og fjordcruise. Etter nyttår skal det settes i gang et geoturismeprojekt som er basert på charteret til National Geographic Traveler.

Kommunal- og arbeidsdepartementet har samtidig foreslått, for de fire Vestlandsfylkene som utgjør Fjord Norge, den største internasjonale markedsføringen for Vestlandet noen gang, gjennom bruk av kompensasjonsmidler for økt arbeidsgiveravgift. 26,9 mill. kr skal brukes for å trekke turister til fjordene i regionen. Målet er å få økt verdiskapning, konkurransekraft og lønnsomhet for de lokalbaserte reiselivsbedriftene.

Innovasjon Norge Hordaland har ovenfor reiselivsnæringen på Vestlandet tatt initiativ for å fremme et prosjekt basert på Fly & Drive- kortferiemarkedet. Vestlandsfjordene, hvor Hardangerfjorden er en av de viktigste, får større og større anerkjennelse som verdens fremste reisemål. Prosjektets mål er derfor at Fjord Norge – regionen skal bli det ledende europeiske reisemål for Fly & Drive reisende som er ute etter naturbaserte opplevelser.

Det er bred enighet om at vassdragsnaturen med fosse- og elvelandskap er et genuint opplevelsesobjekt innenfor reisedestinasjonen Vestlandet. Betydningen av urørt natur kan knapt overdrives. Reiselivsundersøkelser og avstemninger viser at den primære årsaken til at turistene velger Fjord Norge som reisemål er naturopplevelsene. Vestlandets magiske fjorder vinner den ene internasjonale avstemningen etter den andre som verdens beste uberørte reisemål. Den siste vurderingen gjaldt en omfattende undersøkelse av Unescos verdensarvsteder hvor det Vestnorske fjordlandskap ble rangert som nummer 1 av verdens mest prestisjetunge steder. Kåringen har valgt hele det Vestnorske fjordlandskapet på Unesco-listen og latt Nærøyfjorden og Geirangerfjorden representere regionen. Vi siterer i fra grunnloven: ”Et utal fosser kaster seg utfor de stupbratte fjellveggene, mens tallrike frie elver renner fra takkede fjell, breer og bresjøer, gjennom løv- og barskog, og ned til fjorden” Dette er en påminnelse om at verdien av naturen som reisemål er at den er uberørt.

Regjeringen har bestemt at det skal satses sterkt på reiseliv og har utpekt reiselivet som et av fem områder det skal satses sterkt på. Vi vil derfor gjengi hva Miljøverndepartementet uttalte i 1998: ”Hardangerfjorden representerer trolig det mest klassiske og verdifulle fjordlandskapet på Vestlandet. Norsk natur generelt og vestlandsfjordene spesielt, blir sammen med en del enkeltattraksjoner, vurdert som de viktigste attraksjoner for norsk reiseliv.”

Det vil være et nasjonalt tap å frata Hardangerfjorden sin elve- og fossenatur som har så stor betydning for fjordens og landskapets karakter og særtrekk. Hardangerfjorden har også en historisk og kulturhistorisk interesse for det norske folk. Summen av inngrep vil medføre at disse kvalitetene vil gå tapt for nasjonen. NVH er av den oppfatning at NVE som delegert myndighet for regjeringen gjennom Olje- og energidepartementet er ansvarlig for at regjeringens intensjoner og planer som er uttrykt i Soria Moria erklæringen om utarbeidelse av Fylkesvise planer for småkraftverk blir etterlevd. Fylkesvise planer tar sikte på å unngå nettopp slike ødeleggende virkninger som summen av disse prosjektene representerer i et så viktig landskap som Hardangerfjorden.

NVE sier selv i sitt høringsdokument, Forslag til faglige retningslinjer for utarbeidelse av fylkesvise planer for småkraftverk, at de vil bruke de retningslinjer som er skissert i deres dokument. Retningslinjene sier at inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av verdifulle landskaps-/landskapselementer av nasjonal, regional eller lokal betydning bør unngås, og at prosjekter som ligger under samme nedbørfelt/område/kommune og som kan forventes å føre til uheldige sumvirkninger, bør sendes samtidig på høring så langt det er mulig.

NVE's vurdering av sumvirkninger er at det fordrer en mer helhetlig planlegging og vurdering av disse virkninger. I områder hvor man er kjent med at det foreligger flere konkrete planer om småkraftverk, vil NVE legge til rette for en mest mulig samordnet behandling. Dette vil kunne innebære at prosjekter legges på vent inntil man kan få gjennomført en samlet høring for de prosjektene som kan komme i konflikt med hverandre eller medføre uheldige sumvirkninger.

Kriterier for løpende behandling av konsesjonssøknader i dokumentet forklarer at det kan være hensiktsmessig å utsette behandlingen av prosjekter som er lokalisert i områder med særlig planleggingsbehov, og som kan gi en dårlig forvaltning av vassdragsressursene og miljøverdiene i området samlet sett. NVH ser den nordlige del av Folgefonnhalvøya som et område med særlig planleggingsbehov grunnet antallet av planlagte prosjekter og områdets unike verdi.

Fylkesvise planer vil bli et viktig styringsinstrument for hvordan vi foretar en helhetlig vurdering av konsesjonssøknader for småkraftverk. Planene med retningslinjer vil fremstå innen rimelig tid. For å vurdere om bortfallet av Alsåkerelvi, sammen med gitte konsesjoner og søkte prosjekter, representerer så stor negativ influens i et viktig nasjonalt landskap at det er uakseptabelt, krever NVH at tillatelsen til å utnytte Alsåkerelvi til kraftutbygging blir trukket tilbake til vurderingen av sumvirkninger er foretatt

gjennom Fylkesvise planer for småkraftverk. NVH betrakter ikke slepping av minstevannføring som et godt nok alternativ til å redusere skadeomfanget av tiltakene.

Med vennlig hilsen
NATURVERNFORBUNDET HORDALAND

Oddvar Skre
Styremedlem

Kopi:
Olje- og energidepartementet
Miljøverndepartementet
Kommunal- og arbeidsdepartementet
Nærings- og handelsdepartementet
Direktoratet for naturforvaltning
Fylkesmannen i Hordaland
Hordaland fylkeskommune
Ullensvang kommune

NHO Reiseliv ved Bjørn M. Bjerke
Fjord Norge ved Terje Devold
Innovasjon Norge Reiseliv ved Per-Arne Tuftin
Innovasjon Norge Hordaland ved Nina Broch Mathisen
Hordaland Reiseliv ved Bjørn Myhren
Reisemål Hardanger Fjord ved Helge Møller
Samarbeidsrådet for Sunnhordland ved Kjartan Pettersen
Nordhordland Reiselivslag ved Anne Marie Reistad
Innovativ Fjordturisme ved Anders Waage Nilsen